

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน ของธนาคารพาณิชย์ไทย
จดทะเบียนกลุ่มธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้เขียน นางฉวีวรรณ จาคฤทธิ

ปริญญา บัณฑิตมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์สุศรี เทียศิริเพชร

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติทางการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลผลประโยชน์ของพนักงาน ของธนาคารพาณิชย์ไทยจดทะเบียนกลุ่มธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือธนาคารพาณิชย์ไทยจดทะเบียนกลุ่มธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 11 บริษัท ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารบทความ งานวิจัยและมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาจากงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินระหว่างปี พ.ศ. 2553 และปี พ.ศ. 2554 ทำการวิเคราะห์ในลักษณะเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้วยค่าร้อยละ ใน 3 ประเด็น ได้แก่การเปรียบเทียบเนื้อหาตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 กับแนวปฏิบัติทางบัญชีเดิมก่อนการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 มาปฏิบัติของกิจการในประเทศไทย การสำรวจแนวทางการเลือกรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตผลประโยชน์ของพนักงานเมื่อใช้เป็นปีแรก และการสำรวจการปฏิบัติทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 หลังจากมีผลบังคับใช้แล้ว

ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบเนื้อหาตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 มีความแตกต่างกับแนวปฏิบัติเดิม คือมีการกำหนดค่านิยามผลประโยชน์ของพนักงานแต่ละประเภทไว้ โดยเฉพาะ การรับรู้รายการและวัดมูลค่าต้นทุนผลประโยชน์ระยะสั้นของสิทธิการลางานชนิดสะสม ผลประโยชน์หลังออกจากงาน โครงการผลประโยชน์ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของ

พนักงาน ต้องรับรู้เป็นหนี้สินและค่าใช้จ่ายเมื่อพนักงานได้ให้บริการ มีผลกระทบต่องบการเงินคือ ประมาณการหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานในงบกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จเพิ่มขึ้น ซึ่งแต่เดิมจะรับรู้รายการในปีที่เกิดรายการในส่วนการเปิดเผยข้อมูลมีความ แตกต่างกันในทุกประเด็นของการเปิดเผยข้อมูลผลประโยชน์หลังออกจากงาน โครงการ ผลประโยชน์

ผลการสำรวจแนวทางการเลือกรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตผลประโยชน์ของพนักงานเมื่อนำ มาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 19 มาใช้ครั้งแรก พบว่ามี 2 บริษัทที่เลือกใช้วิธีปรับย้อนหลังและมี 9 บริษัทเลือกใช้วิธีปรับกับกำไรสะสมต้นปี ทำให้กำไรสะสมต้นปีลดลงรวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 24,538 ล้านบาท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับผลกระทบมากที่สุดเป็นเงิน 8,405 ล้านบาทโดย ธนาคารขนาดใหญ่จำนวน 3 บริษัท นำมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 19 มาใช้ในปี พ.ศ. 2553 ครั้งแรก ก่อนมีผลบังคับใช้

ผลการสำรวจการปฏิบัติทางการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลผลประโยชน์ของพนักงาน จาก งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินระหว่างปี พ.ศ. 2553 และปี พ.ศ. 2554 พบว่า

การรับรู้รายการและวัดมูลค่าประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานพบว่า บริษัท ส่วนใหญ่รับรู้รายการหนี้สินผลประโยชน์ระยะสั้นวันลาพักร้อนชนิดสะสม ผลประโยชน์หลังออก จากงานโครงการผลประโยชน์ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงานในปี พ.ศ. 2554 มียอด รวมประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ของทุกบริษัทเป็นเงิน 33,836 ล้านบาท บริษัท ที่ตั้งประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานมากที่สุด คือธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นเงิน 9,878 ล้านบาท

การรับรู้รายการและวัดมูลค่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานพบว่า ทุกบริษัทรับรู้รายการและวัด มูลค่าผลประโยชน์ของพนักงานทั้ง 4 ประเภทเป็นค่าใช้จ่าย และมีการรับรู้รายการผลประโยชน์ หลังออกจากงานโครงการผลประโยชน์เป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2554 รวมเป็นเงิน 4,041 ล้านบาท ซึ่งแต่เดิมจะรับรู้รายการเมื่อเกิดรายการ

การเปิดเผยข้อมูลผลประโยชน์ของพนักงานพบว่า ทุกบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูล ผลประโยชน์หลังออกจากงานโครงการผลประโยชน์ซึ่ง เป็นกองทุนที่ยังไม่ได้จัดตั้งเป็นกองทุนรับ ไว้ ปฏิบัติเป็นไปตามมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 19 และการเปิดเผยข้อมูลผลประโยชน์หลังออกจาก งานโครงการสมทบมีจำนวน 5 บริษัทไม่มีการเปิดเผยจำนวนเงินที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายโครงการ สมทบ จึงปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 19

Independent Study Title	A Study of Accounting Practices in Accordance with TAS No. 19, Employee Benefits, of Thai Commercial Banks Listed in Banking Sector, The Stock Exchange of Thailand
Author	Mrs. Chaweewan Jadrit
Degree	Master of Accounting
Independent Study Advisor	Associate Professor Chusri Taesiriphet

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the accounting practices and information disclosure regarding employee benefits of 11 Thai Commercial Banks listed in the Banking Sector, the stock exchange of Thailand. The data for the study were obtained from relevant documents, journal articles, and previous researches as well as the 2010 and 2011 financial reports and the accompanying footnotes. The data were qualitatively and quantitatively analyzed in terms of percentage in 3 categories, namely content comparison of TAS accounting practices no. 19 and the old accounting practices prior to the implementation of TAS accounting no. 19, recognition of the past service cost of employee benefits during the first year of TAS implementation, and the practices of TAS no. 19 after its implementation came into effect.

The comparison findings revealed that the old accounting practices differ from TAS practices no. 19 in terms of provision of definitions for each type of employee benefits, in particular the recognition of transactions and value measurement of short term benefit cost for accumulated annual leave rights, post employment benefits, defined benefits plans, and other long term employee benefits, which must be recognized in terms of liability and expenses when service is provided. The impact on financial statements is an increase in the estimates of liability in the financial status statement and expenses incurred by employees in the comprehensive

income statement, which otherwise would be recognized in the year of expenditure. Regarding information disclosure, there were differences in all aspects of post employment benefit and defined contribution plans.

The findings on recognition of the past service cost of employee benefits during the first year of TAS no.19 implementation showed 2 companies choosing the retroactive adjustment while 9 other companies adopting the prospective adjustment to the retained earnings, resulting in the decrease of 24, 538 million baht in retained earnings. Krung Thai Public Company Limited was affected the most, in the amount of 8, 405 million baht. Three large banks implemented TAS no. 19 for the first time in 2011 before it became mandatory.

The findings on accounting practices and information disclosure from the 2010 and 2011 financial reports and the accompanying footnotes regarding employee benefits indicated recognition of transactions and value measurement of liability estimates among most companies in terms of short term benefits, accumulated annual leave, post employment benefits, defined benefit plans, and other long term benefits. In the year 2011, the estimates of liabilities of employee benefits of all companies amounted to 33, 836 million baht. The company which set the highest liability estimates of employee benefits was Thai Farmer Bank Company Limited, in the amount of 9,878 million baht.

In addition, all 11 listed companies showed recognition of transaction and value measurement of employee benefits in all 4 categories as expenses. The recognition of transaction regarding post employment benefit - defined benefit plans resulted in the increasing expenses in the year 2011 in the total amount of 4,041 million baht, compared to the recognition of transaction in the year of expenditure.

Finally, the findings on information disclosure of employee benefits revealed that all listed companies regarding post employment benefits - defined benefit plans, which have not yet been set up as a fund as stipulated by TAS no. 19 while 5 listed companies did not disclose the amount of money for the defined contribution plans as stipulated by TAS no. 19.